

KS Folkevalgtprogram 2015-2019

Kommunale og interkommunale selskaper

Kurt Orre

Hvordan organisere oppgaveløsningen?

Stor frihet til å organisere virksomheten:

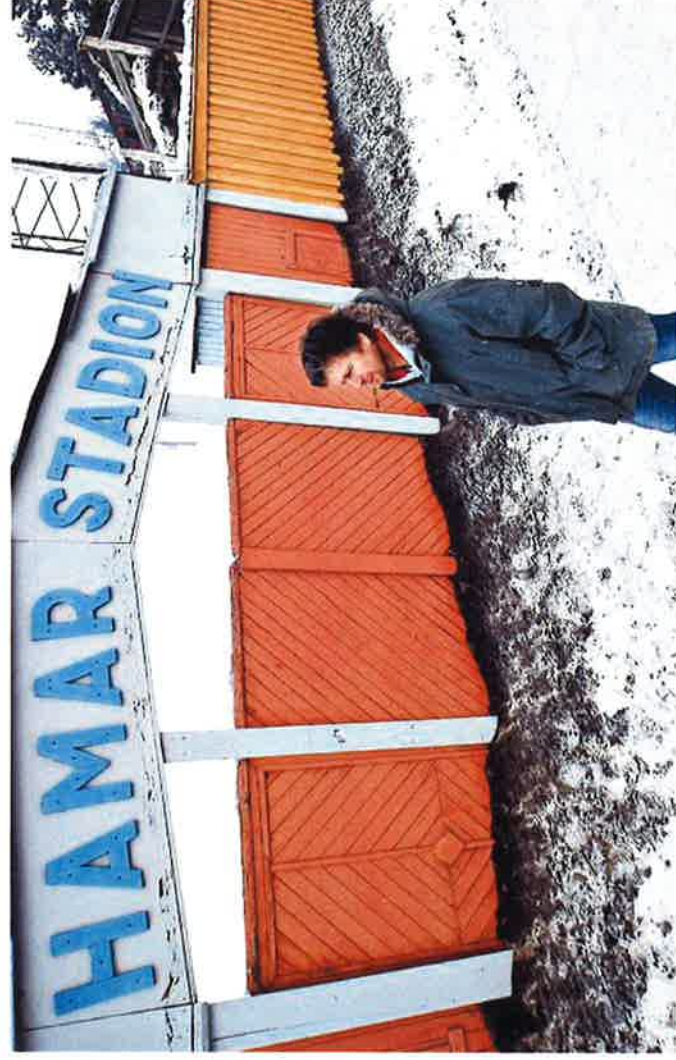
- Egen driftsorganisasjon
- Selvstendige rettssubjekter
- Kjøp av tjenester
- Interkommunalt samarbeid

Det overordnede ansvaret
ligger alltid i kommunestyret
eller i fylkestinget

Aftenposten 29. mars 2011

Dårlig kontroll med kommuneselskaper

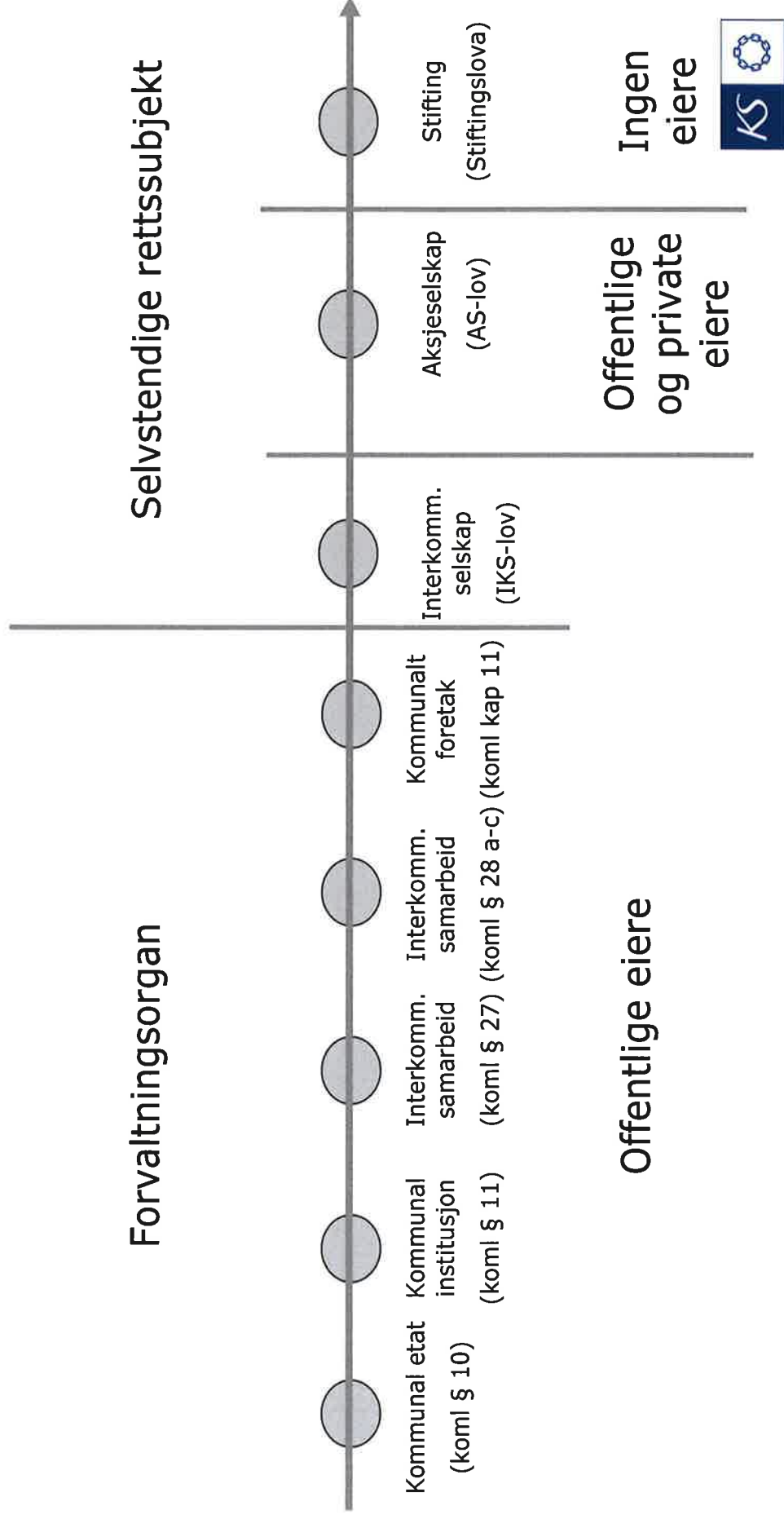
De folkevalgte fører svært lite kontroll med sine kommunale selskaper, viser en ny rapport. De få kontrollene som gjøres, avslører til dels store mangler

Stang ut i Hamar. Lokalpolitikerne i Hamar slåss om hvem som har skylden for at salget av gamle Hamar stadion og bygging av ny fotballarena på Briskeby ble en økonomisk katastrofe. Selv for meg som økonom var det vanskelig å forstå pengestrømmene mellom de ulike selskapene, sier opposisjonspolitiker Geir Byberg (Krf).

Organisering av kommunal tillit

virksomhet

- §10: Vanlig kommunal etat/virkssomhet
- § 11: Kommunalinstitusjon (brukes sjelden)
- § 27: Interkommunale selskap med eget styre (legevakt)
- § 28: Vertskommune
- Kap 11: Kommunalt foretak (mest brukt ifm eiendomsforvaltning)

Mulighet for eierstyring

- Eierstyring utøves primært gjennom:
 - AS: Generalforsamling
 - IKS: Representantskap (økonomiske rammer, regnskap, låneopptak)
- Viktigste oppgave:
 - Velge styre (eventuelt avsette styret)
- Viktigste rammer for eierstyring:
 - AS: Stiftelsesdokument og vedtekter
 - IKS: Selskapsavtale
- Sørg for selskapskontroll
- Andre rammer for eierstyring:
 - Aksjonærvtaler/eieravtaler
 - Instruksjer (må følge styringslinjen)
 - Eiermøter (ikke vedtaksmyndighet)

	Kommunale foretak	Interkommunale selskap	Aksjeselskap
Eget rettssubjekt	nei	ja	ja
Hvem kan eie	Del av kommunen	Kommuner/IKS	Ingen begrensning
Eiers økonomiske ansvar	Fullt ut ansvarlig for foretaket	Fullt ansvar i henhold til eierandel	Kun for sin del av aksjekapitalen
Operativt eierorgan	Kommunestyret	Representantskap	Generalforsamling
Styringsgrunnlag	Vedtekter kommunestyrevedtak	Selskapsavtale Vedtak i representantskapet	Vedtekter og stiftelsesdokument Generalforsamlingsvedtak
Styremøter	Lukket, men vedtektene kan bestemme at de skal være åpne	Lukket	Lukket
Tariffavtale	Medlemskap i kommunen gjennom KS eller selvstendig medlemskap i KS Bedrift	Kan velge fritt	Kan velge fritt
Formell arbeidsgiver	Kommunen	Selskapet ved styret	Selskapet ved styret

Eierskapsmelding

En eiermelding er et politisk styringsinstrument for en virksomhet som er lagt til et annet rettssubjekt enn kommunen:

- Det kan enten være en virksomhet med et eget styre (KF, AS, IKS) eller en vertskommune eller et interkommunalt organ.
- Enten en felles for alle selskapene eller en for hvert selskap

Målsettingen med en eierskapsmelding

- Et tiltak som kan fremskaffe informasjon og styringsgrunnlag for det interkommunale samarbeidet totalt og for den enkelte virksomhet
- Selskapene/samarbeidet får en anledning til å rapportere om resultatet av virksomheten
- Gi en anledning for kommunestyret til å gi melding om hva eier ønsker at selskapene/samarbeidet skal utrette framover
- Eiermeldingen revideres og tas opp som sak hvert år

Habilitet forvaltningsloven regler fra 1. november 2011

- Reglene om habilitet gjelder for folkevalgte som er medlem i styret i selskap, også når selskapene er heleide kommunale selskap
- Det kan også gjelde interkommunale ordninger med eget styre etter § 27 i kommuneloven
- De samme reglene gjelder også rådmannen. Sitter rådmannen i et styre for et selskap, blir hele administrasjonen inhabil i saker der selskapet er part.

Til drøfting

1. Det hevdes at en stykkevis og delt overføring av kommunale tjenester og oppgaver til andre, gjør at den demokratiske kontrollen med kommunen som helhet blir svekket?
2. Er det slik i Nes? I så fall svaret er ja, hva kan gjøres for å endre dette?